

Pravidla pro zpracování bakalářských prací na oboru EVS

Pozn. Tato pravidla platí pro práce zadávané na jaře 2024 a v následujících semestrech.

Proces zadávání bakalářské práce

Před samotným psaním práce je důležité zvolit vedoucího/vedoucí, po diskuzi s ním/ní vybrat téma a zaregistrovat si jej v informačním systému Masarykovy univerzity. Tento proces není dobré podcenit – práce se zadává vždy nejpozději během semestru, který předchází semestru, v němž bude práce obhajována, a to nejpozději v termínu, který stanovuje terminář katedry. Vedoucího/vedoucí je nutné kontaktovat včas, při výběru tématu je dobré zohlednit publikační a pedagogické aktivity daného pracovníka či pracovnice (profily zaměstnanců/zaměstnankyň katedry jsou dostupné v informačním systému Masarykovy univerzity).

Ideální je přemýšlet o tématu nejpozději ke konci čtvrtého semestru studia, na začátku pátého semestru potenciální/ho vedoucí/ho kontaktovat a domluvit se s ní/m tak, aby byla práce zadána v dostatečném časovém komfortu.

Rozsah bakalářské práce

Rozsah bakalářské práce činí 8 000 slov s +/- 10% tolerancí (do tohoto rozsahu se započítává pouze čistý text práce, tedy od začátku úvodu do konce závěru, včetně případných tabulek/grafů/poznámek pod čarou; přílohy ani seznam literatury se do tohoto rozsahu nezapočítávají). Rozsah je nutné striktně dodržet. Počet slov je nutné v bakalářské práci povinně uvést (v sekci Bibliografický záznam).

Bakalářská práce musí být původním dílem, které respektuje předpisy a normy Masarykovy univerzity a Fakulty sociálních studií pro práci s nástroji umělé inteligence (AI). Vzhledem k dynamické povaze této problematiky je závazné vždy aktuální znění, jež zacházení s AI upravuje.

Typy bakalářských prací

Studující si vyberou jeden ze tří typů bakalářských prací:

- Práce shrnující stav poznání (literature review)
- Analytická práce (policy paper)
- Výzkumná práce (research paper)

Jiný typ bakalářské práce, který neodpovídá žádnému z výše popsaných typů, je přípustný pouze ve výjimečných, řádně odůvodněných případech, a pouze se souhlasem garanta programu.

Každá bakalářská práce musí obsahovat abstrakt, který (mimo jiné) explicitně uvede, o který typ bakalářské práce se jedná. Práce musí být psány v šabloně Masarykovy univerzity pro psaní závěrečných prací.

PRÁCE SHRNUJÍCÍ STAV POZNÁNÍ (LITERATURE REVIEW)

Cílem je popsat a zhodnotit stav bádání v určité oblasti. Literature review seznamuje čtenáře se stavem výzkumu ohledně daného tématu a zjišťuje, které oblasti jsou neprobádané, a vyžadují tedy další výzkum. Jinými slovy, literature review kriticky shrnuje, co o daném tématu víme, co nevíme a co je potřeba dále zkoumat.

Literature review není seznamem anotací jednotlivých vědeckých prací, ale je strukturováno dle témat a podtémat. Struktura literature review tedy není postavena na jednotlivých autorech (či pracích), ale na jednotlivých konceptech, teoriích či přístupech. Odkaz na autory a jejich díla je sice důležitý, ale představuje pouze podporu pro danou diskusi konceptů, teorií a přístupů.

Doporučená struktura práce typu literature review:

1. Úvod

- 1.1. Úvod do tématu: Krátký popis tématu a vysvětlení, proč je důležité.
- 1.2. Cíle a účel literature review: Co chcete jeho prostřednictvím dosáhnout?
- 1.3. Vymezení rozsahu: Jaké aspekty tématu budete zkoumat? Jaké aspekty necháte stranou?
- 1.4 Argument práce (= Odpověď na hlavní otázku, která se týká cílů práce. Jinými slovy, k jakým závěrům jste došli*y?)
- 1.5. Představení struktury práce.

2. Metodologie

- 2.1. Výběr zdrojů: Jaké typy zdrojů jste vybral/a (knihy, články, disertační práce atd.)?
- 2.2. Kritéria pro výběr: Jaká kritéria jste pro výběr zdrojů použil/a?
- 2.3. Proces hledání: Jakým způsobem jste zdroje hledal/a?

3. Systematický přehled literatury

- 3.1 Klíčové tematické oblasti: Jaká jsou klíčová témata a podtémata, jimž se výzkum v této oblasti věnuje?
- 3.2. Klíčové teorie a koncepty: Jaké jsou hlavní teorie a koncepty spojené s výzkumem tématu?
- 3.3. Data a metody: Jaké typy dat a jaké výzkumné metody jsou pro výzkum daného tématu nejčastěji využívány?
- 3.4. Kontroverze a debaty: Existují nějaké spory nebo nejasnosti v této oblasti?

4. Diskuse

- 4.1. Mezery ve výzkumu: Co dosud nebylo dostatečně prozkoumáno?
- 4.2. Doporučení pro budoucí výzkum: Jaké jsou možné další směry výzkumu v této oblasti?

5. Závěr

- 5.1. Shrnutí hlavních bodů: Co jsou nejdůležitější aspekty, které si čtenář/ka má odnést?

5.2. Význam práce: Proč byl tento přehled literatury důležitý a jak přispívá k poznání v rámci oboru?

→ *Tip na další zdroj: UNC-Chapel Hill. [Literature reviews.](#)*

ANALYTICKÁ PRÁCE (POLICY PAPER)

Cílem bakalářské práce typu policy paper je poskytnout návrh řešení nějakého společenského problému. Policy paper identifikuje praktický, politicky relevantní problém, který je třeba vyřešit (například náboženská nesnášenlivost, korupce, porušování lidských práv v cizích zemích apod.), identifikuje možná řešení, tato řešení zhodnotí a jasně navrhne doporučené řešení problému.

V rámci žánru policy paper se někdy rozlišuje mezi "policy study" a "policy analysis". V bakalářské práci se očekává policy study, nikoliv policy analysis (více o rozdílech viz Young and Quinn 2002). Očekává se tedy práce, která nebude psána pro konkrétního klienta s konkrétním zadáním, ale bude o problému samotném. Práce bude cílit na čtenáře z řad expertů na analýzu veřejných politik, nikoliv na aktéry s rozhodovací pravomocí (tj. politiky).

Za účelem podpory argumentace tak tento žánr připouští a v konkrétních případech dokonce vyžaduje i vlastní sběr primárních dat, nikoliv jen sumarizaci již vyzkoumaného. S ohledem na cílovou skupinu čtenářů by jazyk práce měl být odborný a argumentace by měla mít odpovídající hloubku.

Doporučená struktura práce typu policy paper:

1. Úvod

- 1.1. Představení tématu: Krátce popište problém nebo situaci, kterou policy paper řeší.
- 1.2. Význam a důležitost: Vysvětlete, proč je toto téma důležité a proč by se jím měli relevantní aktéři zabývat.
- 1.3. Cíle práce: Jasně definujte, co si práce klade za cíl dosáhnout nebo jaké otázky chce zodpovědět.
- 1.4 Argument práce a doporučení (= Odpověď na hlavní otázku, která se týká cílů práce)
- 1.5. Představení struktury práce.

2. Kontext a policy problém

- 2.1. Popis policy problému: Co je jádrem problému? Kdo jsou jeho hlavní aktéři?
- 2.2. Historický kontext: Jak se situace vyvíjela v čase? Jaké události nebo politiky vedly k současnému stavu?
- 2.3. Důsledky policy problému: Jaký dopad má problém na společnost, politiku, ekonomiku, mezinárodní vztahy atd.?
- 2.4. Metoda pro řešení policy problému: Jakou metodou a pomocí jakých dat budete identifikovaný problém řešit?

3. Data a metoda

- 3.1. Data: O jaká data se policy paper opírá? Jaký je postup práce s nimi?

3.2. Metoda: Jakou metodu pro evaluaci jednotlivých způsobů řešení policy problému práce aplikuje a proč? Jaká kritéria při evaluaci zohledňuje?

3.3. Limity: Jaké jsou limity zvoleného postupu?

4. Analýza současné politiky

4.1. Současná politika: Jaké politiky nebo řešení jsou nyní uplatňovány k řešení policy problému?

4.2. Hodnocení účinnosti: Jak účinné jsou současné politiky? Jaké jsou jejich silné a slabé stránky?

5. Návrhy nové politiky

5.1. Možná řešení: Na základě analýzy představte možné alternativy a návrhy na zlepšení současné situace.

5.2. Evaluace možných řešení a jejich dopadů: Každý návrh ohodnoťte, diskutujte jeho možné důsledky, včetně rizik a nejistot.

5.3. Doporučení: Vyberte nejlepší možnost nebo kombinaci možností a odůvodněte svůj výběr.

6. Implementace a evaluace

6.1. Plán implementace: Jak by mělo být doporučené řešení zavedeno? Jaké kroky je třeba podniknout?

6.2. Kritéria pro úspěch: Jak budeme vědět, že politika byla úspěšná? Jaké indikátory úspěchu můžeme použít?

6.3. Plán hodnocení: Jak a kdy by měla být politika vyhodnocena? Jakým způsobem by měla být hodnocena její účinnost?

7. Závěr

7.1. Shrnutí hlavních bodů: Zopakujte hlavní argumenty a doporučení své práce.

7.2. Význam práce: Jaký význam má policy paper? Jak může přispět k řešení problému?

→ Tip na další zdroj: Eóin Young a Lisa Quinn. 2002. *Writing Effective Public Policy Papers. A Guide for Policy Advisers in Central and Eastern Europe.* Open Society Institute.

VÝZKUMNÁ PRÁCE (RESEARCH PAPER)

Cílem výzkumné práce je obohatit naše poznání určitého jevu nebo tématu. Základem výzkumné práce je tedy novost poznatků, které přináší. Výzkumná práce stanoví výzkumnou otázku, zhodnotí, jak na tuto otázku odpovídá existující odborná literatura, určí, co v existující odborné literatuře chybí, a tuto mezeru v poznání pak zaplní.

Doporučená struktura výzkumné bakalářské práce:

1. Úvod

1.1. Představení tématu: Krátký popis výzkumného tématu a jeho kontextu.

1.2. Výzkumná otázka nebo hypotéza: Jasně formulovaná výzkumná otázka nebo hypotéza, kterou práce řeší.

- 1.3. Relevance tématu: Proč je téma důležité a proč by se jím měla vědecká komunita zabývat?
 - 1.4. Argument práce (= Odpověď na hlavní výzkumnou otázku) Představení struktury práce.
2. Přehled literatury
 - 2.1. Stávající výzkum: Co již bylo v dané oblasti zjištěno nebo prozkoumáno?
 - 2.2. Mezery ve výzkumu: Identifikace oblastí, které nebyly dostatečně prozkoumány a které bakalářská práce adresuje.
 - 2.3. Teoretický rámec: O jaké teorie nebo modely se daný výzkum opírá?
 3. Metodologie a data
 - 3.1. Výběr metody: Popis a odůvodnění výběru konkrétní výzkumné metody
 - 3.2. Sběr dat: Jak a odkud byla shromažďována data?
 - 3.3. Analýza dat: Jak budou data analyzována?
 4. Výsledky
 - 4.1. Prezentace dat: Prezentace shromážděných dat v přehledné formě (tabulky, grafy atd.).
 - 4.2. Popis výsledků: Co data ukazují? Jaké jsou hlavní zjištění?
 5. Diskuse
 - 5.1. Interpretace výsledků: Jak výsledky souvisí s výzkumnou otázkou nebo hypotézou? Jak je lze interpretovat v širším kontextu?
 - 5.2. Implikace výzkumu: Jaké důsledky mají zjištění pro obor?
 - 5.3. Limity výzkumu: Jaké jsou omezení výzkumu? Jaké faktory mohly ovlivnit výsledky?
 6. Závěr
 - 6.1. Shrnutí hlavních bodů: Souhrn hlavních zjištění a jejich významu
 - 6.2. Nastínění směru dalšího výzkumu.

→ Tip na další zdroj: University of Maryland. 2022. [Planning and Writing a Research Paper](#).

Hodnotící kritéria bakalářských prací

Pozn. Následující hodnotící tabulka může sloužit jako vodítko pro hodnotitele prací. Je však důležité upozornit, že jednotlivé položky v tabulce se nijak automaticky nesčítají do výsledné známky a že jednotlivé položky mohou mít vzhledem k výsledné známce různou váhu. Výsledná známka také zvažuje jak práci samotnou, tak průběh obhajoby práce.

Literature review:

Práce jasně formuluje hlavní otázku

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce zahrnuje relevantní literaturu k tématu

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Diskuse o literatuře má formu syntézy (nejedná se o sled popisů jednotlivých textů)

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce kriticky hodnotí literaturu

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce identifikuje nedostatky či prázdná místa v dosavadním poznání daného tématu

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Policy paper:

Práce dobře charakterizuje policy problém a jeho důležitost

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce seznámí čtenáře s použitými metodami

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce charakterizuje možná řešení problému

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce analyzuje dopady jednotlivých možných řešení problému

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce doporučuje řešení problému a tuto volbu obhájí relevantními a jasně formulovanými argumenty

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Výzkumná práce:

Práce jasně formuluje výzkumnou otázku

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce shrnuje relevantní dosavadní literaturu k tématu

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce přináší nové poznatky (a jasně formuluje, co přináší nového)

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Kvalita analýzy (zvolený typ dat i analýzy odpovídá výzkumné otázce, analýza je pečlivě a správně provedena, výsledky analýzy jsou propojeny s teoretickými očekáváními)

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Všechny typy prací:

Stylistická a gramatická úroveň textu

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Citace a reference (správné citování zdrojů, správné uvedení všech citačních informací v seznamu zdrojů, dodržování etických pravidel pro práci se zdroji)

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Proces psaní práce (schopnost samostatně pracovat a zároveň pravidelně komunikovat s vedoucím a zohledňovat jeho připomínky). Hodnotí pouze vedoucí práce.

Nevyhovuje	Splňuje, vykazuje závažné nedostatky	Splňuje, vykazuje drobné nedostatky	Splňuje očekávání
------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------

Práce odpovídá doporučenému rozsahu

Odpovídá	Neodpovídá
----------	------------

Komentáře a otázky